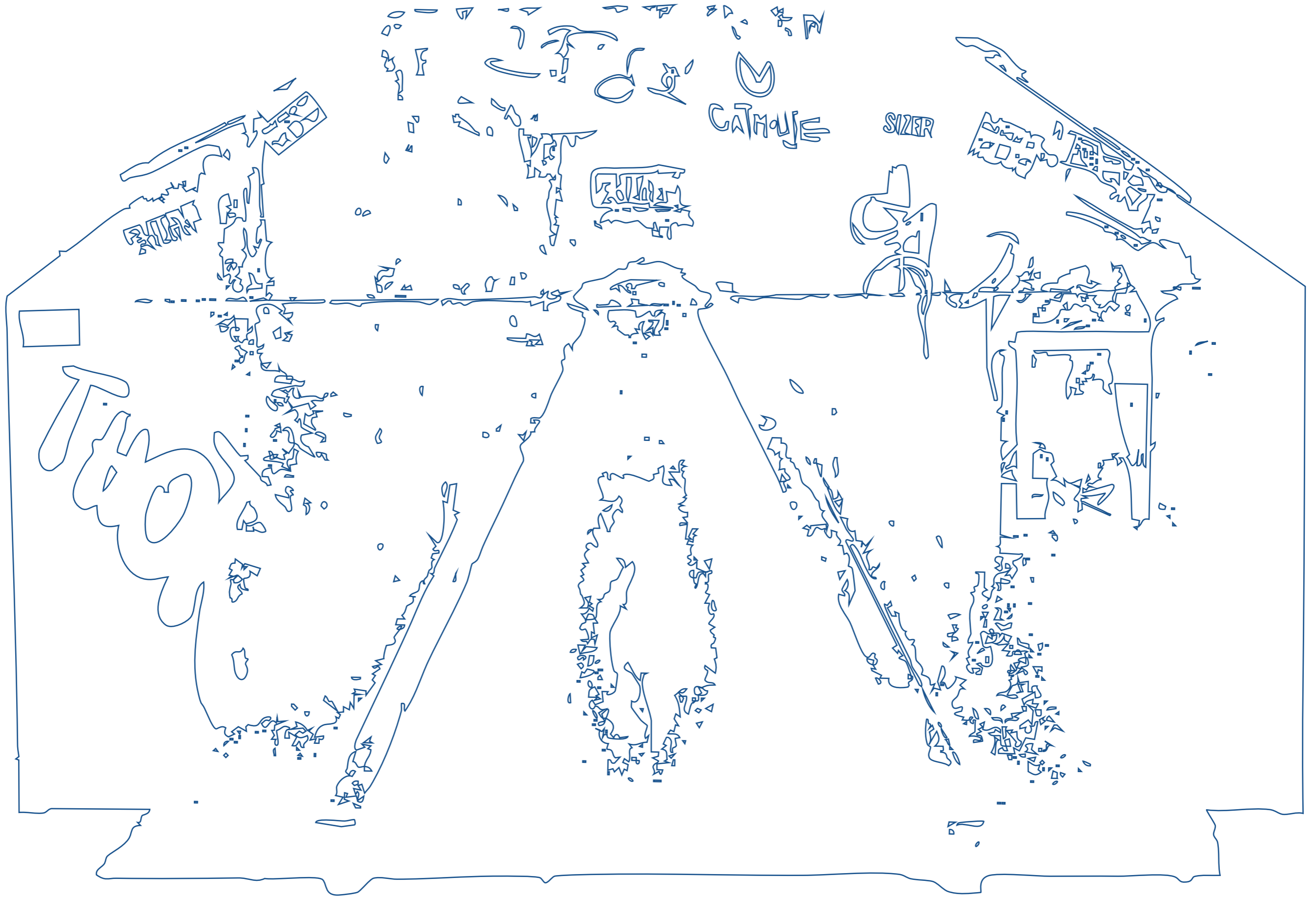

A blue-tinted photograph of a graffiti-covered wall. In the background, a person wearing a cap is visible. The scene is lit with dramatic, low-key lighting, creating deep shadows and bright highlights on the graffiti. The overall mood is gritty and urban.

TAGGED

ART IS NOT A CRIME

OBSAH:

1.	ÚVOD	6
2.	TAG	10
3.	THROW-UP	14
4.	PIECE	18
5.	WILDSTYLE	22
6.	MURAL	26
7.	STENCIL	30
8.	STICKERS	34

ÚVOD

Graffiti má dlouhou historii a jeho význam se může lišit podle kontextu, ve kterém se používá. Původně graffiti vzniklo jako způsob vyjádření a komunikace v městském prostředí. V moderním kontextu je graffiti často spojováno s alternativními subkulturami a street artem.

Hnutí graffiti vzniklo především v 60. a 70. letech v New Yorku, kde se začalo objevovat na stěnách, vagonch metra a dalších veřejných prostorech. Bylo to spojeno s touhou mladých lidí vyjádřit svou identitu a nesouhlas s dominantními sociálními a politickými normami. Graffiti se často vnímá jako forma protestu proti autoritám a komerčnímu světu, ale také jako způsob, jak se vymanit z anonymity a získat veřejnou pozornost.

Dalším důvodem vzniku bylo i hledání prostoru pro osobní vyjádření v urbanizovaných oblastech, kde chyběla možnost kreativního využití. V tomto ohledu graffiti není jen vandalismus, jak je někdy vnímáno, ale může být také formou umění, které dává hlas těm, kteří se cítí opomíjeni.

V současnosti je graffiti součástí širšího kulturního pohybu a je považováno za legitimní formu umění, i když stále zůstává kontroverzní v některých oblastech kvůli své nezákonnosti nebo destruktivní povaze.

HLAVNÍ MOTIVACE, KTERÉ GRAFFITI WRITERY POHÁNĚJÍ

1. Sebevyjádření a identita

Graffiti umožňuje vyjádřit osobnost – jméno writera se stává jeho značkou. Každý writer má unikátní styl, kterým se odlišuje od ostatních. Pouliční umění jako forma komunikace – někdo kreslí politická sdělení, jiný abstraktní umění.

2. Adrenalin a vzrušení

Nelegální graffiti (bombing) přináší silný adrenalinový zážitek. Akce na těžko dostupných místech (vlak, střechy, dálnice) mají svou výzvu a napětí. Utíkáni před policií nebo hlídači je pro některé součástí hry.

3. Sláva a respekt (getting up)

Cílem mnoha writerů je stát se známým po celém městě nebo i světě. „All City“ status znamená, že writer pokryl graffiti celou metropoli. Writer, který má originální styl a velkou přítomnost na scéně, získává respekt od ostatních.

4. Umění a kreativita

Graffiti dává absolutní svobodu ve stylu, barvách a technikách. Někteří se zaměřují na wildstyle, mural art nebo fotorealistické pieces. Graffiti ovlivnilo i módní design, reklamu a moderní umění.

5. Rebelie proti systému

Graffiti je často vnímáno jako odpor proti pravidlům, kapitalismu a autoritám. Mnozí writeři pocházejí z chudších čtvrtí, kde graffiti představuje hlas mládeže a subkultury.

„Ulice patří lidem“ – graffiti je způsob, jak získat zpět veřejný prostor.

6. Komunita a crew spirit

Graffiti není jen o jednotlivci – writeři se často sdružují do crew, které společně malují a podporují se.

Graffiti jamy a festivaly spojují umělce z celého světa. Některé crews jsou jako rodina, kde si členové pomáhají a učí se od sebe.

7. Historie a tradice

Graffiti má silnou historii od 70. let – mnoho writerů chce pokračovat v odkazu legend jako Taki 183, Dondi White nebo Seen.

Starší generace učí mladší, jak správně dělat tagy, throw-upy a pieces.

Někteří vidí graffiti jako součást hip-hopu, jiní jako nezávislou subkulturu.

Graffiti je mnohem víc než jen barva na zdi – je to životní styl, umění, výzva i forma komunikace. Každý writer má svůj důvod, ale všechny spojuje vášeň pro písmo, prostor a pouliční kulturu.

TAG

JEDNODUCHÉ PODPISY, ČASTO
PRVNÍ KROK KAŽDÉHO GRAFFITI UMĚLCE

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY TAGU:

Jednoduchý styl:

Tag je většinou napsaný jedním tahem nebo několika rychlými pohyby. Je méně propracovaný než složitější typy graffiti (např. throw-upy nebo pieces).

Monochromatický:

Většina tagů je psána jednou barvou (často černou nebo stříbrnou), ale někteří writeři používají i více barev.

Písmo:

Písmo bývá stylizované, často s výraznými tahy, křivkami nebo speciálními prvky (např. korunky, šipky, hvězdy).

Cíl:

Cílem tagu je především zviditelnění a označení prostoru. Čím více tagů writer zanechá, tím větší „reputaci“ si buduje.

KDE A PROČ:

Prostory:

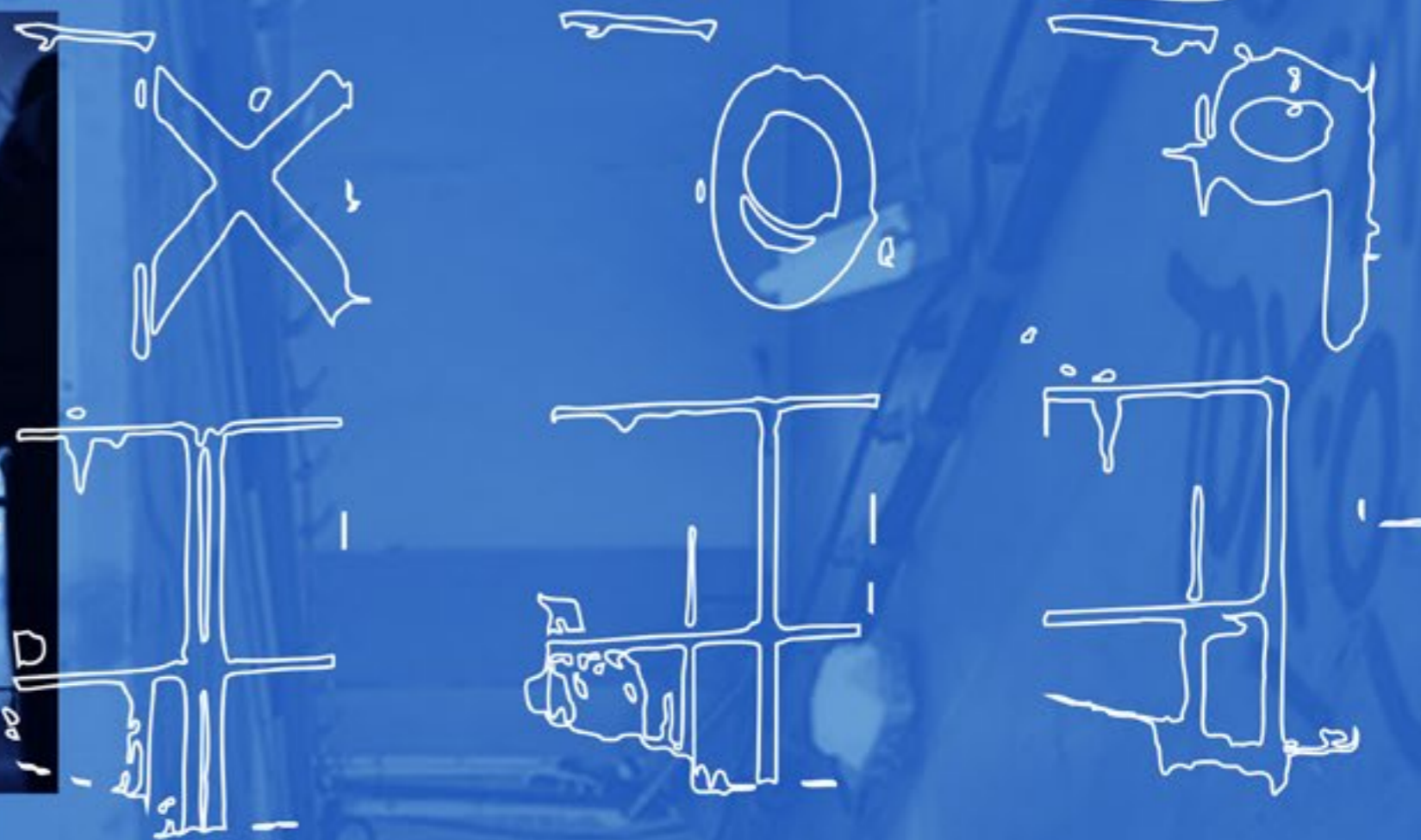
Tagy se nejčastěji objevují na veřejných plochách, jako jsou zdi, sloupy, dveře, zastávky, vlaky nebo lavičky.

Význam:

Je to forma sebevyjádření a signál pro ostatní writery, že daný prostor je „označený“.

Tag je obvykle první věc, kterou začátečník v graffiti trénuje, protože klíčem je rychlost, kontrola spreje a rozvoj vlastního stylu.

Většina graffiti scén stále ctí „tagging culture“, protože jde o nejčistší formu graffiti. Někteří umělci jako Chaz Bojórquez nebo Retn přenesli tagování i do moderního umění a kaligrafie.

POČÁTKY (60. LÉTA) – PRVNÍ TAGGERI

Za prvního taggera je považován Cornbread z Philadelphie, který koncem 60. let psal své jméno po celém městě, aby zaujal dívku. Ve stejné době se graffiti rozvíjelo i v New Yorku, kde začali writeři podepisovat své přezdívky spolu s číslem ulice, kde žili (např. Julio 204, Taki 183). Taki 183 byl jeden z prvních, kdo svůj tag rozšířil po celém městě, což přitáhlo pozornost médií a inspirovalo další writeře.

ROZMACH TAGŮ (70. A 80. LÉTA) – ZÁKLAD GRAFFITI KULTURY

Tagování se stalo klíčovým prvkem graffiti scény, protože bylo rychlé, nenápadné a snadné. Writeři si začali vylepšovat své podpisy, přidávali šipky, hvězdičky, korunky a další detaily, aby se jejich tagy odlišily. Tagy pokrývaly metro, budovy, podchody, dopravní značky i vlaky. Začaly vznikat crew (graffiti skupiny), které společně označovaly město – např. TDS, TMT, OTB, UA. Média a úřady začaly graffiti označovat za vandalismus, což vedlo k tvrdším postihům, ale zároveň i k rozmachu této kultury.

TAGY PO CELÉM SVĚTĚ (90. LÉTA – SOUČASNOST)

Graffiti se díky hip-hopu a street artu rozšířilo do celého světa. Každé město má své známé taggera a crews, které se snaží zanechat svůj podpis v co největším množství lokalit. Nové technologie přinesly mopy (silné fixy), speciální inkousty a lepší spreje, které umožňují tagovat rychleji a trvanlivěji.

THROW-UP

THROW-UP (TAKÉ THROWIE) JE RYCHLE VYTVOŘENÁ
FORMA GRAFFITI - O NĚCO SLOŽITĚJŠÍ NEŽ
ZÁKLADNÍ TAG

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY THROW-UPU:

Tvar a styl:

Throw-up je obvykle tvořen bublinovým písmem (bubble letters) nebo jiným jednoduchým stylem. Písmena bývají zaoblená, aby se rychle kreslila a snadno vyplňovala.

Barevnost:

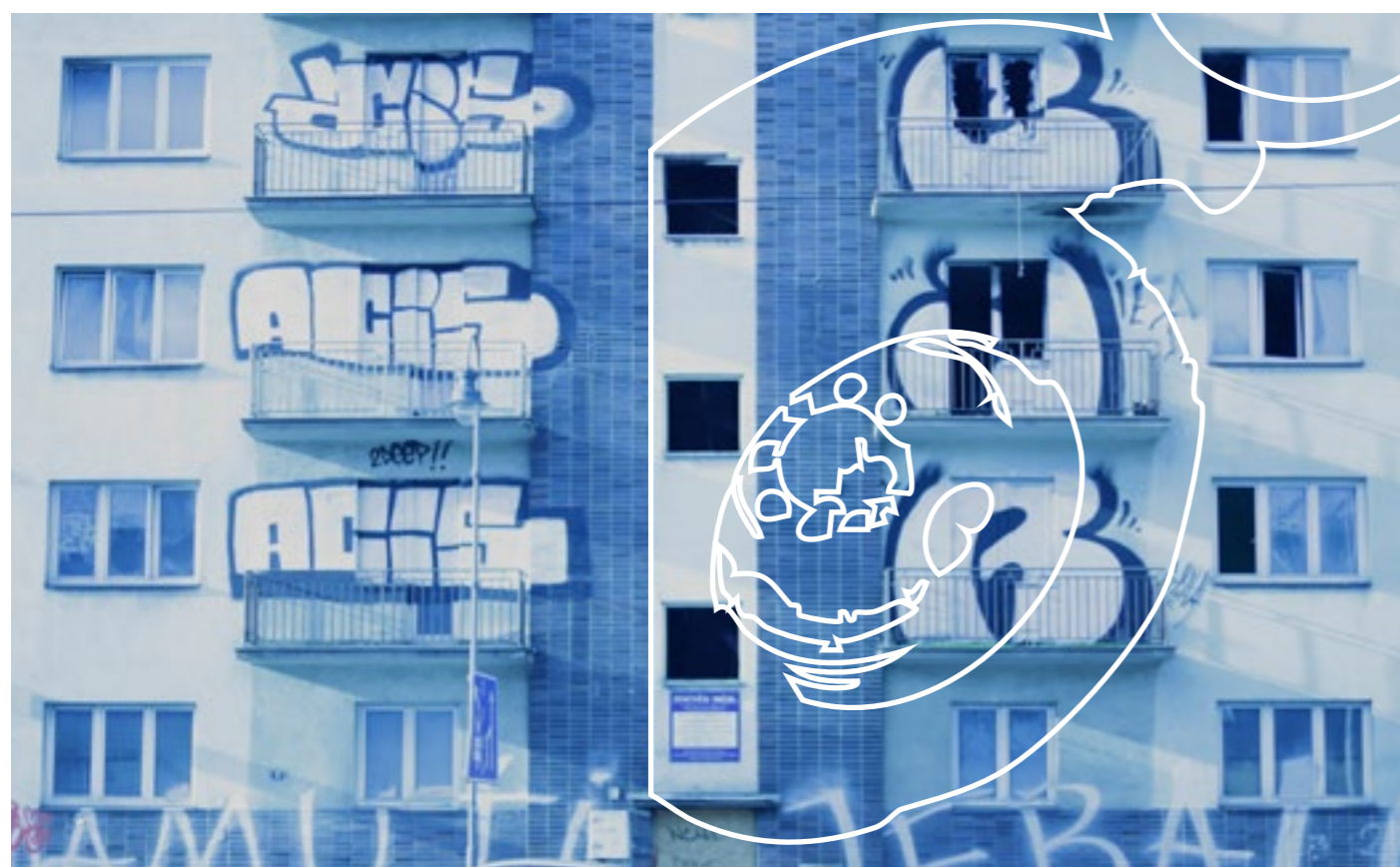
Throw-up je obvykle dvoubarevný – jedna barva na obrys (outline) a druhá na vyplnění (fill-in). Někteří writeři přidávají stín nebo jednoduché efekty, ale ty nejsou příliš detailní.

Velikost:

Throw-up je větší než tag a pokrývá větší plochu, často na zdech nebo vagonech metra.

Rychlost:

Throw-up je navržen tak, aby mohl být rychle dokončen (během několika minut) a byl viditelnější než tag.

ÚČEL THROW-UPU:

Zviditelnění:

Throw-upy se často malují na místech s vysokou viditelností (např. ulice, vlaky, dálnice), aby writer ukázal svůj styl a značku většímu publiku.

POČÁTKY (70. LÉTA) – NEW YORK A PRVNÍ THROW-UPY

Vznik throw-upu byl reakcí na potřebu větších a výraznějších nápisů, které by byly viditelné z dálky a zároveň by šly rychle aplikovat. Phase 2 je považován za jednoho z prvních writerů, kteří začali používat bubble letters, což se stalo základem throw-upů. Throw-upy se rychle rozšířily na vlaky metra, protože byly snadno rozpoznatelné i při pohybu.

ROZMACH (80. LÉTA) – DOMINANCE THROW-UPŮ

Vzhledem k tvrdým opatřením proti graffiti v New Yorku se writeři museli přizpůsobit a malovat co nejrychleji. Throw-upy se staly nejběžnější formou graffiti na vlacích, protože umožňovaly rychlé a opakované pokrytí velkých ploch.

THROW-UPY PO CELÉM SVĚTĚ (90. LÉTA – SOUČASNOST)

Jak se graffiti rozšířilo do Evropy a dalších částí světa, tak se throw-upy staly základem pro většinu graffiti stylů.

1UP Crew (Berlín) – specializují se na rychlé throw-up bombingy.
SDK Crew (Francie) – kombinují throw-upy s experimentálními graffiti technikami.

PIECES

JEDNÁ SE O SLOŽITÁ DÍLA, KTERÁ OBVYKLE VYŽADUJÍ VÍCE ČASU, TECHNICKÝCH DOVEDNOSTÍ A KREATIVITU

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY PIECŮ:

Pieces bývají velké a často zabírají větší plochy na zdech, vlacích apod. Obvykle obsahují několik vrstev barev a složitější strukturu než throw-upy.

Styl:

Písmena jsou vysoce stylizovaná, často s křivkami, šipkami, 3D efekty a dalšími prvky. Může obsahovat nejen písmo, ale také ilustrace, postavy nebo scény.

Barvy:

Pieces jsou často barevně bohaté – writer používá různé odstíny pro vyplnění, obrysy (outline), stíny a detaily. Obvyklé jsou i speciální efekty, jako jsou lesklé či fluorescenční barvy, přechody nebo texture.

Technika:

Při tvorbě pieces se často používají různé druhy trysek (caps) pro jemné detaily i velké plochy. Pro složitější díla writeři někdy kombinují spreje, štětce, válečky a další nástroje.

Časová náročnost:

Pieces obvykle trvají několik hodin až několik dní v závislosti na velikosti, detailnosti a technice.

ÚČEL PIECŮ:

Budování reputace:

Writeři často používají pieces k tomu, aby ukázali své schopnosti a získali respekt v graffiti komunitě

Dekorace:

Pieces se někdy objevují na legálních plochách, kde mohou sloužit jako dekorativní umění nebo součást veřejného prostoru.

ZLATÁ ÉRA GRAFFITI (80. LÉTA) – PIESY NA METRU A ZDECH

Graffiti scéna vznikala v New Yorku, kde si writeři jako Taki 183, Julio 204 nebo Cornbread začali značkovat město jednoduchými tagy. S rostoucí konkurencí začali writeři své nápisy zdobit, zvětšovat a obohacovat barvami, čímž se zrodila první forma piecu. Phase 2 přinesl inovaci v podobě bubble letters, což byl první krok k propracovanějším a čitelnějším piesům.

POČÁTKY (60. A 70. LÉTA) – PRVNÍ PIESY NA ULICÍCH A VLACÍCH

Díky writerům jako Dondi White, Lee Quiñones, Seen, Blade a Kase 2 se piesy staly dominantní formou graffiti. Největší boom zažily na newyorském metru, kde writeři malovali celé vagony (whole cars) složitými designy. V roce 1983 vyšel film Style Wars, který dokumentoval graffiti scénu a ukázal piesy celému světu.

ROZŠÍŘENÍ DO SVĚTA (90. LÉTA – SOUČASNOST)

Po tvrdých zákrocích proti graffiti v New Yorku se scéna přesunula na zdi a legální prostory. Piesy se začaly objevovat v Evropě, Jižní Americe i Asii, kde vznikly nové styly a techniky. Díky pokroku ve sprejích a tryskách mohli umělci vytvářet realističtější stínování, 3D efekty a detailnější písmo.

Mezi známé umělce této éry patří Cope2, Daim, Can2, Bates nebo Os Gemeos.

WILD STYLE

PROPRACOVANĚJŠÍ A DETAILNĚJŠÍ FORMA GRAFFITI. JEDNÁ SE O SLOŽITÁ DÍLA, KTERÁ OBVYKLE VYŽADUJÍ VÍCE ČASU, TECHNICKÝCH DOVEDNOSTÍ A KREATIVITU

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY PIECU:

Komplikovaná struktura:

Písmena jsou extrémně stylizovaná, často propletená nebo natolik zkreslená, že jsou těžko čitelná. Používají se šipky, víry, trny, křivky, spojky a další dekorativní prvky.

Dynamika a pohyb:

Styl působí živě a agresivně, často vytváří iluzi pohybu. Wildstyle je považován za technicky nejnáročnější formu graffiti.

3D efekty a stínování:

Často se přidává stínování, přechody mezi barvami a 3D efekty, aby design vynikl a působil plasticky.

Barevnost:

Wildstyle bývá velmi barevný, s kontrastními tóny a sofistikovanými přechody. Většinou se používá více vrstev a kombinací barev, aby se dosáhlo maximální hloubky a vizuálního dopadu.

Inspirace:

Wildstyle byl ovlivněn komiksovou a sci-fi estetikou, často připomíná futuristická nebo cyberpunková písma. Písmena někdy obsahují mechanické, organické nebo vesmírné prvky.

ÚČEL WILD STYLU:

Wildstyle sloužil nejen jako umělecký směr, ale také jako způsob, jak se odlišit a chránit svou tvorbu – čitelnost byla záměrně složitá, aby outsider nemohl jednoduše rozpoznat jméno autora.

Kdo používá Wildstyle?

Zkušení graffiti writeři, kteří ovládají složitou práci se sprejem a mají rozvinutý osobní styl. Týmy (crews), které chtějí vytvořit výrazné a složité pieces na zdech nebo vlacích. Ulicí dominují writeři, kteří chtějí, aby jejich jméno bylo v komunitě respektováno.

POČÁTKY (70. LÉTA) – VZNIK V NEW YORKU

Graffiti writeři začali experimentovat s deformací písmen, šipkami a propojenými linkami, aby jejich práce byla unikátní a těžší na kopírování. Mezi první průkopníky Wildstyle patřili Phase 2, Tracy 168, Riff 170 a Stay High 149, kteří začali měnit tradiční "bubble letters" na složitější formy.

ROZVAGH (80. LÉTA) – WILDSTYLE DOBÝVÁ SVĚT

Dondi White, Zephyr, Lee Quiñones, Blade a Rammellzee přinesli Wildstyle na vlaky newyorského metra, čímž se stal viditelnějším a ikonickým. 1983 – Film Wild Style: Tento kultovní film dokumentoval newyorskou graffiti scénu a popularizoval Wildstyle po celém světě. Graffiti crew jako TATS CRU a Rock Steady Crew pomohly Wildstyle dostat do širšího povědomí. Díky hip-hopové kultuře se styl rozšířil i mimo USA, především do Evropy a Japonska.

TECHNICKÝ VÝVOJ (90. LÉTA – SOUČASNOST)

Wildstyle se stal ještě složitějším díky přidání 3D efektů, barevných přechodů a detailního stínování. S příchodem lepších sprejů a trysek začali umělci experimentovat s většími formáty a preciznějšími liniemi.

Známí umělci jako Cope2, SEEN, BATES, Daim nebo Can2 začali přidávat fotorealistické prvky a futuristické kompozice.

PRAVĚKÉ NÁSTĚNNÉ MALBY:

Například jeskyně v Lascaux (Francie) ukazují první formy muralů, které lidé používali k vyprávění příběhů.

FRESKY V ANTICE A RENESANCI:

Například Michelangelova malba v Sixtinské kapli je jedním z neznámějších příkladů nástěnného umění.

MEXICKÁ MURALISTICKÁ ŠKOLA (20. STOLETÍ):

Diego Rivera, José Clemente Orozco a David Alfaro Siqueiros používali murály k zobrazování politických a sociálních témat.

STREET ART A MODERNÍ MURÁLY:

Od 80. let se mural art propojuje se street artem a graffiti, což vede k jeho masivnímu rozšíření v městských prostředích po celém světě.

Katle herby, painting the Pop Shop on Lafayette Street
in Montreal, 1998

STENCILS

TECHNIKA STREET ARTU, PŘI KTERÉ SE BARVA (OBVYKLE SPREJ) NANÁŠÍ PŘES VYŘEZANOU ŠABLONU, ČIMŽ VZNIKÁ OSTRÝ A PŘEGIZNÍ MOTIV NA PLOCHU

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY STENCILU:

Šablony (stencils):

Vytvářejí se vyřezáním motivu do papíru, kartonu, plastu nebo jiných pevných materiálů. Lze je opakovaně použít, což umožňuje sériovou tvorbu stejného motivu na různých místech.

Použití sprejů nebo válečků:

Barva se nanáší rychle a efektivně, což je výhoda při ilegální tvorbě. Spreje poskytují ostré linie a kontrasty, zatímco válečky umožňují experimentovat s texturou.

Vysoce detailní design:

Pomocí šablon lze vytvářet složité motivy, které by byly volnou rukou těžké na provedení. Často se používají vícevrstvé šablony pro barevné a stínované efekty.

Rychlost aplikace:

Stencil graffiti umožňuje rychlé umístění díla, což je klíčové v případě nelegálních prací.

VÝHODY ŠABLON:

Přesnost a detailnost:

Umožňuje vytvářet realistické motivy

Rychlé nanášení:

Ideální pro street art a ilegální akce

Možnost opakování:

Stejně dílo lze vytvořit na různých místech.

Kombinovatelnost:

Lze spojit s jinými technikami, jako jsou volné graffiti tahy nebo paste-upy.

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA:

Šablony se používaly pro vojenské označování objektů, vozidel nebo plakátů.

70. A 80. LÉTA:

Šablonové graffiti se začalo používat v street artu, zejména ve Francii (Blek le Rat) a Velké Británii.

BANKSY (90. LÉTA – SOUČASNOST):

Stencil graffiti se stalo celosvětově populární díky Banksymu, jehož satirické a politické motivy mají ikonický status.

STICKERS

FORMA, PŘI KTERÉ SE POUŽÍVAJÍ SAMOLEPKY S VLASTNÍM DESIGNEM K RYCHLÉMU A NENÁPADNÉMU UMÍSTĚNÍ NA VEŘEJNÝCH PLOCHÁCH

HLAVNÍ CHARAKTERISTIKY STICKERS:

Samolepky s autorským designem:

Můžou obsahovat logotypy, symboly, nápisy, postavy nebo abstraktní motivy. Bývají tištěné nebo ručně kreslené na papírové nebo vinylové samolepky.

Rychlé a nenápadné umístění:

Stickers umožňují okamžitou aplikaci, což je ideální pro ilegální street art. Umělci často vylepují mnoho samolepek v krátkém čase, čímž si budují viditelnost.

Široká škála velikostí a tvarů:

Od malých nenápadných samolepek po velké polepy na zdi nebo skla. Někdy se využívají i průhledné samolepky pro zajímavý vizuální efekt.

Reprodukovatelnost a distribuce:

Stickers jsou snadno kopírovatelné a distribuovatelné mezi komunitu writerů. Často se sdílejí na street artových festivalech nebo výstavách.

VÝHODY SAMOLEPEK:

Okamžitá aplikace:

Není potřeba sprej ani barva.

Malá pravděpodobnost odhalení:

Rychlá a nenápadná technika.

Dlouhá životnost:

Kvalitní vinylové samolepky odolávají povětrnostním vlivům

Možnost distribuce:

Stickers lze rozdávat, prodávat nebo sdílet v komunitě.

1970S – PUNKOVÁ SCÉNA:

Použití samolepek jako forma politického a subkulturního protestu.

1980S – SHEPARD FAIREY:

Série „OBEY“ s tváří wrestlera André the Giant pomohla sticker artu získat globální popularitu.

1990S – STREET ART BOOM:

Umělci jako Banksy, Bäst nebo Faile začali využívat samolepky jako součást svého vizuálního stylu.

